

Peter Eriksson: Tal på Miljöpartiets kongress 2003

Talare
Peter Eriksson
Språkrör, Miljöpartiet

Datum
30 maj 2003

Plats
Växjö

Vi talar ofta om maktöverföringen, risken för att demokratin utarmas och att EU blir alltmer centraliserat. Det är ingen tvekan om att en valutaunion är det största enskilda bidraget till att bygga den nya EU-staten. Det kommer successivt att tvinga fram överstatliga beslut inom finanspolitik och skatter som undergräver själva kärnan i de nationella demokratierna. Per Gahrton kommer att tala mer om detta som är våra huvudskäl till ett nej till EMU.

Jag tycker att vi också måste tala om ekonomin. Även om demokratifrågor känns närmare hjärtat och är viktigare för oss. Kanske är jag yrkesskadad men som företagsekonomilärare känner jag att de ekonomiska frågorna kan vara helt avgörande. Vi får inte låta ja-sägarna pumpa svenska folket fulla med felaktigheter om vad som händer i plånboken, med jobben och med välfärden. Även här har vi de bästa argumenten.

Viktiga ekonomiska frågor har knappt ens varit uppe i debatten ännu. Det har pratats en hel del om riskerna vid ekonomiska kriser men inte om att det redan första dagen efter ett ja i folkomröstningen kommer att hända saker. Börsen kommer att gå ned. Orderingången kommer att minska i exportföretagen, vinsterna minskar och jobb försvinner. Just när en uppgång i ekonomin behövs som mest så är risken stor att vi istället får en tvärnit med kraftigt ökad arbetslöshet.

Varför då? Jo, därför att den kurs vi kommer att få för kronan fastställs i förhandlingar med riksbanken efter folkomröstningen. Ingen bedömare tror annat än att det blir en betydligt tuffare kurs än den vi har idag. Riksbanken anser att kronan är undervärderad. Varken tyskarna eller några andra kommer att acceptera dagens kronkurs. Jag har kollat upp med en rad bankfolk och fristående ekonomer. Alla säger samma sak. Från dagens 9,20 kr per Euro så går kursen till någonstans mellan 8,40 och 8,80. De flesta talar om en kurs kring 8,50-8,60. Säg att vi hamnar på 8,60 för en euro. Det motsvarar ökade

lönekostnader för all svensk exportindustri med ca 7% redan vid årsskiftet. Detta blir ovanpå nästa års ökade löner. För bara några dagar sedan sade Göran Persson att Svenska företag och svensk konkurrenskraft inte tål att alla löntagare får kommunalarnas krav på 5,5%. Det kanske är så. Men hur ska det då gå med 7% i ökade kostnader utöver nästa års lönelöft. Det blir totalt ca 10% på ett år i ett läge när kronan redan har stärkts kraftigt.

Talet om mer pengar i fickan och tillväxt falnar snabbt när man går igenom sakfrågorna om EMU i verkligheten. De mest intressanta frågorna handlar istället om hur många exportföretag som kommer att drabbas om vi går in i valutaunionen? Hur många kommer att bli arbetslösa? Hur mycket kommer skatteinkomsterna att sjunka? Hur stora blir nedskärningarna i tilläggsbudgeten i januari 2004 om svenska folket säger ja till EMU?

Det tyska undret har blivit en ekonomisk kris med gigantisk och växande arbetslöshet. En viktig orsak är att tyskarna gick in med en alldeles för stark kurs i EMU som har lett till en kostnadskris som är svår att ta sig ur. Det vore illa för Sverige om vi skulle drabbas av samma sak. Särskilt svårt riskerar det att bli för de som handlar med dollar t.ex. stora delar av svensk skogs- och verkstadsindustri. USA är vår största handelspartner. Dollarn har redan sjunkit kraftigt. En ytterligare nedgång av den här omfattningen skulle kunna leda till en akut kris.

De direkta ekonomiska problemen med ett ja till EMU sönderfaller i tre delar. Måndagen den 15 september börjar problemen med att börserna rasar, det fortsätter med att svensk exportindustri får stora problem med en sämre kurs, konjunkturuppgången kommer av sig och jobb försvinner i betydande omfattning. Nästa problemområde handlar om att vi får en felaktig ränte- och valutapolitik. En politik som är ett gemensnitt för euroländerna istället för en politik som är anpassad för svenska företag och svensk ekonomi. Det tredje problemet är det som diskuteras mest och som handlar om svårigheterna att hantera ekonomiska kriser. Det är den frågan som varit avgörande för att LO inte kan säga ja och som innebär att risken finns att vi efter en ekonomisk störning får en massarbetslöshet som vi inte kan ta oss ur. Det är inte fel och ingen överdrift att ha en kampanjaffisch som säger: Hellre lön i kr än a-kassa i euro.

De indirekta problemen handlar om att EMU leder till en omfattande

centralisering av finanspolitik och skatter. Det här är en nödvändighet om valutaunionen överhuvudtaget ska överleva. Det innebär i förlängningen att det inte längre blir möjligt att med en svensk ekonomisk politik styra de svenska välfärdssystemen vilket i sin tur gör att riksdagsvalen blir betydligt mer av formalia och mindre en reell möjlighet att påverka.

De här negativa faktorerna ska för ett ja kompenseras av att vi slipper växla pengar och att handeln väntas öka, om det nu verkligen är så bra.

Tryggheten finns inte i en stor valuta. En egen valuta är som en försäkring, det kostar lite grann men skapar en trygghet mot ekonomiska kriser. EMU är snarare som en centralvärmeanläggning för hela Europa med en enda termostat i Frankfurt. Trots att vi fortfarande åker skidor i Norrbotten när våren kommer till Paris ska vi ha samma värme på elementen. Jag tycker mest synd om spanjorer och greker som får ligga och svettas om natten. Men det blir också ett hårt slag i ansiktet på alla som jobbar inom svensk exportindustri.

Nu vill jag att vår kampanjledare ska få en chans att presentera propositionen:
Per Gahrton. Välkommen!

Taggar

2000-tal, 2003, Man, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/peter-eriksson-tal-pa-miljopartiets-kongress-2003>